

B&W VOORSTEL

Kenmerk: 2022-055097

Datum b&w-vergadering: 10 januari 2023

Onderwerp: Beleidsplan schulddienstverlening 2023-2026 en Verordening beslistermijn schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023

Te nemen besluit:

1. Het Beleidsplan schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023-2026 'Op weg naar een vitale financiële huishouding' ter vaststelling voor te leggen aan de raad.
2. De Verordening beslistermijn schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023 ter vaststelling voor te leggen aan de raad.
3. De reactie op het advies van de Participatieraad van 24 november 2022 te versturen.

Team/ behandelend ambtenaar:

TBS / Jord Knuiman

Status advies:

openbaar

Portefeuillehouder:

Wethouder René Post

Doorgeleiding naar de raad:

ja, besluitvormend

Betrokkenen bij advies extern:

Forte Geldzaken / Foka Bruggema, coördinator

Betrokkenen bij advies intern:

TSOS / M. Boscha, strategisch beleidsadviseur Sociaal Domein

TF / M. Jansen, financieel adviseur

TSPJ / J. Pfeiffer, algemeen juridisch adviseur

TED / J. Ravenhorst, communicatieadviseur

TSOS / T. Heutinck, business analist sociaal domein

TUS / Consulenten schulddienstverlening

TIC:

Nee

Bijlagen voor B&W:

- 2022-055097 Beleidsplan schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023-2026
- 2022-055907 Verordening beslistermijn schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023
- 2022-055907 Participatieraad Overbetuwe advies d.d. 24 november 2022.
- 2022-055907 Reactie op advies Participatieraad

- 2022-055097 Raadsvoorstel beleidsplan schulddienstverlening en verordening beslistermijn schulddienstverlening
- 2022-055907 Raadsbesluit beleidsplan schulddienstverlening en verordening beslistermijn schulddienstverlening

Bijlagen voor raad:

- 2022-055097 Beleidsplan schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023-2026
- 2022-055907 Verordening beslistermijn schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023
- 2022-055907 Participatieraad Overbetuwe advies d.d. 24 november 2022.
- 2022-055097 Raadsvoorstel beleidsplan schulddienstverlening en verordening beslistermijn schulddienstverlening
- 2022-055907 Raadsbesluit beleidsplan schulddienstverlening en verordening beslistermijn schulddienstverlening

Te nemen besluit

1. Het Beleidsplan schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023-2026 'Op weg naar een vitale financiële huishouding' ter vaststelling voor te leggen aan de raad.
2. De Verordening beslistermijn schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023 ter vaststelling voor te leggen aan de raad.
3. De reactie op het advies van de Participatieraad van 24 november 2022 te versturen.

Inleiding

Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) gewijzigd. Een belangrijke wijziging is dat vroegsignalering als wettelijke taak voor gemeenten in de Wgs is verankerd. Het huidige beleidsplan 'Samen zorgen voor perspectief', dat de raad heeft vastgesteld voor de periode 2019-2022, loopt af. De wijziging van de Wgs, het aflopen van het huidige beleidsplan en de huidige maatschappelijke ontwikkelingen rondom inflatie, schulden en geldzorgen zijn aanleidingen voor het beleidsplan dat nu voorligt.

Met het nieuwe beleidsplan schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023-2026 'Op weg naar een vitale financiële huishouding' geeft de raad inhoudelijke en financiële kaders voor de uitvoering van schulddienstverlening voor de komende jaren.

Daarnaast ligt ook de Verordening beslistermijn schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023 voor. Hierin staat binnen welke termijn de gemeente Overbetuwe na het eerste gesprek over de hulpvraag moet besluiten of iemand voor schulddienstverlening in aanmerking komt.

Beoogd resultaat

Met het beleidsplan gaan we (problematische) schulden bij inwoners zoveel als mogelijk voorkomen. Als er toch (problematische) schulden ontstaan, ondersteunen we inwoners bij het duurzaam oplossen van deze problemen. We willen dat iedere inwoner in Overbetuwe meedoet in de samenleving en participeert naar vermogen, zonder daarin belemmerd te worden door financiële of schuldenproblematiek. Dit doen we door een meer integrale werkwijze.

Met de verordening bepaalt de gemeente een realistische beslistermijn bij aanvragen om schulddienstverlening.

Argumenten en onderbouwing

Bij beslistpunt 1:

- 1.1 We hebben interventies aan de basis
- 1.2 De intensivering van vroegsignalering zorgt voor minder problematische (schulden)situaties
- 1.3 We zorgen met vroegsignalering voor direct en persoonlijk contact met de inwoner
- 1.4 We hebben een integrale werkwijze
- 1.5 De kost gaat voor de baat uit
- 1.6 We zorgen met de nieuwe werkwijze voor een betere aansluiting op het Sociaal Team Overbetuwe (STO)
- 1.7 Een gefaseerde aanpak is in het voordeel van de doelgroep
- 1.8 Een beleidsplan schulddienstverlening is een wettelijke vereiste
- 1.9 Het beleidsplan sluit aan op ontwikkelingen in de schulddienstverlening
- 1.10 Het beleidsplan sluit aan op maatschappelijke ontwikkelingen

1.11 We hebben de opmerkingen en suggesties van de raad in het beleidsplan verwerkt

De onderbouwing van de argumenten vindt u uitgewerkt in het bijbehorende raadsvoorstel.

Bij beslispunt 2:

2.1 De verordening zorgt voor duidelijkheid en rechtszekerheid voor onze inwoners

2.2 De beslistermijn van 8 weken is redelijk

De onderbouwing van de argumenten vindt u uitgewerkt in het bijbehorende raadsvoorstel.

3.1 de Participatieraad heeft advies uitgebracht.

Met bijgaande brief geeft u een reactie op het advies van de Participatieraad.

Kanttelingen en onderbouwing

Bij beslispunt 1:

1.1 Het is een bevoegdheid van de raad om in te stemmen met extra middelen voor de nieuwe werkwijze

1.2 Mogelijk is het geraamde budget voor de dienstverlening van de Kredietbank in 2024-2026 niet toereikend

De onderbouwing van de kanttekeningen vindt u uitgewerkt in het bijbehorende raadsvoorstel.

In de tabel op de volgende pagina zijn de effecten van het nieuwe beleid schematisch weergegeven.

Wat doen we nu en wat gaan we anders doen na effectuering van “Op weg naar een vitale financiële huishouding”?				
Onderwerp	Hoe doen we het nu?	Wat gaan we doen?	Op welke manier?	Wat levert het op?
Interventies aan de basis	Nu minimale of geen inzet	We mobiliseren vrijwilligers bij stichtingen en verenigingen. We trainen hen om in gesprek te gaan met andere leden van stichtingen en verenigingen om een minder vitale financiële huishouding te herkennen en daarover, laagdrempelig in gesprek te gaan.	We geven voorlichting aan stichtingen en verenigingen. We trainen vrijwilligers en deelnemers met trainingen op maat. Trainingen zijn gericht op herkenning, gespreksvoering en doorverwijzing.	Inwoners met een mogelijke minder vitale financiële huishouding krijgen snel en laagdrempelig ondersteuning
Vroegsignalering: we komen echt achter de voordeur	Stichting Rijnstad voert vroegsignalering nu uit. Inwoners met een betaalachterstand van een maand en een dag krijgen nu een mail, sms of brief van Rijnstad. Een minderheid krijgt een huisbezoek.	We gaan vroegsignalering zelf uitvoeren. De consulenten schulddienstverlening gaan dit doen. Ze leggen vaker een huisbezoek af en gaan inwoners ook telefonisch benaderen. We benaderen zo min mogelijk via brief of e-mail. We zorgen voor direct en persoonlijk contact met de inwoner.	Door extra inzet van consulenten schulddienstverlening en het in eigen beheer nemen van dit onderwerp gaan we met inwoners in gesprek. Kennis van vroegsignalering is aanwezig bij de consulent die het huisbezoek aflegt over de hele keten van schulddienstverlening.	Vroegtijdige en effectieve inzet op kleine (beginnende) betaalachterstanden en het voorkomen van problematische (schulden)situaties.
Integrale werkwijze	Een gesegmenteerde werkwijze. Intake en stabilisatie door schulddienstverleners. Meer intensieve en formele trajecten door een externe partner (Kredietbank Nederland).	We voeren zowel de intake, stabilisatie als de formele schulddienstverlening geheel in eigen beheer uit.	We leiden onze consulenten schulddienstverlening op en in geleidelijke stappen voeren we de dienstverlening in eigen beheer uit. De huidige partners blijven de dienstverlening uitvoeren voor de inwoners die dienstverlening van hen krijgen.	Geen overdrachten. Het vertrouwen in de eigen consulent schulddienstverlening blijft in stand. Een duidelijke en herkenbare dienstverlening ('1 gezin, 1 plan, 1 regisseur').
Nazorg	De contacten zijn minimaal na het eind van een schulddienstverlenings traject	Intensieve begeleiding en contacten na het beëindigen van een schulddienstverleningstraject	Zowel intensieve contacten na het beëindigen van een traject door vrijwilligers van thuisadministratie als door professionals van de gemeente gedurende een half jaar tot een jaar.	We voorkomen terugval (recidive) zodat betrokken inwoners blijvend een vitale financiële huishouding blijven voeren.

Financiën

In onderstaande tabel staat de begroting van het beleidsplan schulddienstverlening, bestaande uit de kosten voor de uitvoering van het beleidsplan en het beschikbare budget.

financieel overzicht	2023	2024	2025	2026
Contracten vroegsignalering en Kredietbank	€ 70.750	€ 37.500	€ 15.000	€ 7.500
Extra inzet nieuwe aanpak schulddienstverlening	€ 162.864	€ 413.220	€ 413.220	€ 413.220
Applicatie	€ 80.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Activiteiten externe partners	€ 65.784	€ 52.104	€ 47.104	€ 47.104
Subsidies Forte en Santé	€ 143.646	€ 143.646	€ 143.646	€ 143.646
Totaal lasten	€ 523.044	€ 666.470	€ 638.970	€ 631.470
Beschikbaar budget	€ 513.000	€ 440.000	€ 440.000	€ 440.000
Saldo, benodigde extra middelen 2023 t/m 2026	-€ 10.044	-€ 226.470	-€ 198.970	-€ 191.470

Het uitbreiden van de activiteiten en de nieuwe aanpak van schulddienstverlening vragen om extra middelen. De grootste post is de extra uitvoeringscapaciteit die volgt uit de gefaseerde invoer van een intensievere aanpak en inzet op vroegsignalering.

Tegenover de extra investering in schulddienstverlening staan ook enkele besparingen. Vroegsignalering voeren we vanaf april 2023 zelf uit en de schuldregelingen voeren we vanaf 2024 zelf uit. De besparingen zijn lager dan de meerkosten die gepaard gaan met de uitvoering van het nieuwe beleidsplan.

In de begroting 2023-2026 zijn reeds extra middelen beschikbaar gesteld voor schulddienstverlening. Deze middelen zijn niet voldoende om de lasten van het nieuwe beleidsplan volledig te dekken, zoals blijkt uit bovenstaande tabel.

Voor de uitvoering van het beleidsplan vragen we aanvullend budget:

Jaar	Gevraagde middelen
2023	€ 10.044
2024	€ 226.470
2025	€ 198.970
2026	€ 191.470

De dekking komt ten laste van het begrotingssaldo in de betreffende boekjaren. In de begroting 2023-2026 is het begrotingssaldo 2026 negatief.

Het kabinet heeft bekendgemaakt extra middelen vrij te maken voor vroegsignalering en de aanpak van armoede en schulden. In de decembercirculaire 2022 zijn in de algemene uitkering de middelen inzake vroegsignalering 2022 opgenomen. We ontvangen ongeveer € 50.000. De middelen voor dit doel worden in 2022 niet aangewend. We stellen de gemeenteraad voor dit bedrag middels het raadsvoorstel Overhevelingen (voorjaar 2023) over te hevelen naar 2023 e.v. De extra rijksmiddelen verlagen de dekking uit het begrotingsresultaat. Dit verwerken we in de eerste bestuursrapportage van 2023.

Rol gemeente, interactie en initiatiefnemer

De gemeente is initiatiefnemer. De Participatieraad heeft geadviseerd. Het gaat om een verandering van beleid en uitvoering. Met het beleid geeft de gemeente uitvoering aan een wettelijke taak, namelijk het bieden van schulddienstverlening aan onze inwoners.

Eventuele bestuurlijke aandachtspunten

N.v.t.

Duurzaamheid

Duurzaamheid heeft geen direct aspect bij dit onderwerp.

Vervolg

Planning

De aanbesteding voor het klantvolgsysteem schulddienstverlening is begin november 2022 afgerond. De implementatie van het klantvolgsysteem is naar verwachting in april 2023 gereed.

Na vaststelling van het beleidsplan, zorgen we met een gefaseerde aanpak voor het in eigen beheer uitvoeren van schulddienstverlening:

- Fase 1: Vroegsignalering (per 1 april 2023). Vanaf 1 april 2023 voeren we vroegsignalering in eigen beheer uit. Dat betekent concreet dat de consultants schulddienstverlening de werkzaamheden rondom vroegsignalering uitvoeren die nu nog door Stichting Rijnstad worden uitgevoerd, zoals het afleggen van huisbezoeken na het ontvangen van een signaal over een betalingsachterstand.
- Fase 2: Schuldregelingen (per 1 januari 2024). Hiermee starten we nadat fase 1 volledig is geïmplementeerd. De consultants schulddienstverlening voeren vanaf dit moment de werkzaamheden rondom de schuldregelingen uit die nu nog door Kredietbank Nederland worden uitgevoerd, zoals de minnelijke trajecten (schuldbemiddeling en saneringskrediet) en het wettelijk traject (Wsnp).
- Fase 3: Budgetbeheer. Dit blijft Kredietbank voorlopig voor ons uitvoeren. We onderzoeken of en per wanneer we budgetbeheer in eigen beheer gaan uitvoeren. Voorwaarde hiervoor is dat fasen 1 en 2 succesvol zijn geïmplementeerd.

Mochten we tot het voorstel komen om fase 3 in eigen beheer uit te gaan voeren, dan leggen we dit aan de raad voor.

Op korte termijn leggen we aan uw college een voorstel voor de vaststelling van beleidsregels voor de uitvoering van schulddienstverlening voor, zodat deze tegelijk met het beleidsplan in werking kunnen gaan.

Het beleidsplan wordt na instemming door uw college visueel nog opgemaakt voordat het ter vaststelling in de raad komt.

Communicatie

In communicatie met doelgroepen richten we ons op het doorbreken van het taboe/het stigma op schulden. Ons doel is op een laagdrempelige manier schulddienstverlening aan te bieden. Bestaande communicatiemiddelen passen we daarop aan. De concrete uitwerking volgt na vaststelling van het beleidsplan.

Evaluatie

De raad informeren we periodiek over de kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) uit het beleidsplan. Daarnaast volgt er een tussenevaluatie van het beleidsplan in januari 2024. Naast een evaluatie op de inhoudelijke doelstellingen, evalueren we ook in hoeverre de geraamde inzet passend is bij inzet die we nu hebben berekend. Dit mede aan de hand van

de meldingen van vroegsignalering en verzoeken om schulddienstverlening. Ook bekijken we of we kunnen meten of de extra inzet op preventie elders leidt tot kostenbesparingen.